

ZGODNJA DANICA.

Katolišk cerkven list.

Danica izhaja vsak petek na celi poli, in veljá po pošti za celo leto 4 gld. 20 kr., za polleta 2 gld. 20 kr., za četert leta 1 gld. 15 kr. V tiskarnici sprejemana na leto 3 gold. 60 kr., za pol leta 1 gold. 80 kr., za četert leta 90 kr., ako zadene na ta dan praznik, izide Danica dan poprej.

Tečaj XXIII.

V Ljubljani 15. mal. serpana 1870.

List 28.

Prave device.

Device prave niso vse,
Ki lice zorno jim cvetè;
Device prave óne so,
Ki serce čisto hranijo.

Device prave tak' živé,
Kot božji uki jih učé,
Ni mari svetnih jim sladnost,
Ker sveto ljubijo čistost.

Ne zamori jim zlobni svét
Cvetú nedolžnih srečnih lét,
Ker mari ni jim družčina,
Ki vsmerti rada mir sercá.

Oh! koliko devic pa je,
Ki so zeló nespametne,
Ki le za nično svetno slast
Darujejo deviško čast.

Zastonj potem zdihujejo,
Nedolžnost objokujejo.
Ki je zbežala iz sercá
In va-nj ne bo jim več prišla.

Oj, srečna pa devica si,
Ki svet slepotni mar ti ni,
In izvolila Jezusa
Za svojega si Ženina.

Oj, Njemu le se vsa vdaj,
Ostani zvesta ko dozdam,
Da ti v nebesih dal enkrat
On zmage venec bođe zlat!

Br. A. V.

Draženje škodljivih nagnjenj in strasti pri otrocih.

Bolj kakor za okó je še škoda za dušo in vso naravo človeško, ako se človek v mladosti na hudo nagne, skazi, spridi in pohujša. Torej je že pri otrocih v naj prvi mladosti neizrečeno potrebno, naj večí dolžnost je staršem, da bi jih obvarovali smertnega strupa. Smili se Bogu, da velikrat starši sami ravno nasprotno pot nastopijo in sami pri otrocih veliko skazé in podirajo, kjer je njih tako sveta dolžnost: ohraniti, zidati in lepšati.

Silno silno škodljivo je duši otroka in vsej njegovi natori to, pravi Likar (Sv. Zakon), da velikrat ne samo nespametne pesterne, temuč tudi nerodni starši sami iz slepe ljubezni do otrok spijoče strasti v njih budé in tako rekoč dražijo, namest da bi jih z vso močjo in pa na vse zgođej že odvráčevali in zatirali. Nekteri slepi starši z otroci tako nespametno ravnaajo, da bi ne mogli bolje svojega namena doseči, ko bi hotli prav nalaš strasti v otrocih buditi, ravno kakor da bi še treba bilo v duši otroka spēče nagnjenja do hudega buditi in dražiti. Ali ni strašno neumno, plevelu na njivi streči in še novega sejati? Takó pokladaajo slepe matere same podlago nečimernosti v svojih otrocih, zlasti pa še v hčerah, ktere so že tako bolj v nečimernost nagnjene, če jih prav lepó napravljajo, potem pa se jim v svoji neumni bedakosti čudijo in jih hvalijo, kakó da so lepi ali lepe itd. Dupánloup pravi: „Nič ni hujséga, nič jih žalostneje in hitreje ne skazi, kakor lišp v obleki. Kar mene tiče, sem nepreprosljivo zatiral v mladenškem semenišu v Parizu vse nečimerne lišparije. Nikoli nisem n. pr. dovolil ponašanja z urami in zlatimi verigami. Rekel sem enemu gojencev: Nosil boš zlato verigo berž ko jo zaslužiš ... Tistim, ki so se z vravnavanjem lás

lišpavno pečali, sem naravnost rekel, kar mi je neki dan prav skušen mož djal: Verjemite, da gojenec, ki se začne lišpavno čésljati, bode kmali slab učenec in da se večí del njegova čednost priravnava na razpotja.“ — Otroci, posebno premožnih ali gosposkih staršev se morajo prevzeti in napihnuti, in pa druge bolj revne ali kmetiške otroke prezirati in zaničevati, ako jim starši zmeraj trobijo, kako imenitnega in premožnega stanú da so, drugi pa berači in capini. Nekteri starši delajo in ravnaajo včasí zató tako in pravijo: kaj, ti se boš s tem in tem pečal? da bi jih kake malopridnosti in divjačnosti obvaroval. Mogoče je, nekoliko ta svoj namen dosežejo, ali koliko bolj jih še v napuhu poterde, in takó pripomoček po navadi bolj škoduje, kakor pa koristi namen, ki ga morebiti dosežejo, ali pa še ne. — Jeze in maševanja vadijo starši otroke, kadar zavolj njih vpitja oštevajo posla, če tudi le na videz, ali pa stol, mizo ali kaj družega tpepejo, da bi malim paglavcem zadostili in njih jezo utolažili. Kar delajo samí, tega bi še terpeti ne smeli, ko bi pri abotnih poslih kaj takega ugledali. Nikoli se ne smé otročji strasti streči; s tim se še huje spači, ki je že od nature poreden. Le poglej, kako ta mlada stvar svojeglavno kriči in razsaja, ali pa se potuhne, da bi tisto dosegla, kar se ji príleže. Otrok se mora precej v začetku učiti pokoren biti, svojo voljo podvreči volji staršev, višjih. — Kakor nalaš pa napeljujejo že starši otroke na mnogotere hudobije, svojeglavnost, nepokoršino, laži, tatvine itd., ako se njih napčenostim in napakam, njih zvito usmiljenim in po hnavski razodevanim lažem, naj so si ali v norčii ali v sili, vpričo njih posmehujejo in jih hvalijo, kako umni, ali kakor pravijo, kako brihtni da so; in če jih tudi grajajo le na videz, tako, da vendar z obličjem in z besedo svoje dopadajenje nad njimi razodevajo. — Ali ne učé starši otrók neobtesanosti in nepriljudnosti, če jim pusté, da poslom in drugim ljudem odgovarjajo, zabavljajo, jezikaajo, kakor jih je volja? — Ali ne učé starši otrok neusmiljenosti do živali in tudi do ljudi, če jim pusté s tiči, s psi, mačkami in raznimi živalimi gerdo delati? Ne da bi starši slabe lastnosti otrók, ktere ti, igraje se, ali drugač razodevajo, zatirali in zaduševali, jih le še dražijo, čehlajo in množé, ker na nje molcé ali jih s hvalo in dopadajenjem podpirajo, ter jih v njih in tudi v svojo lastno nesrečo pospešujejo. Starši naj se s tem nikar ne izgovarjajo: otrok še ne vé, kaj dela; je le posel, komur jezika, je le neumna žival, s ktero gerdo dela itd. Res je, zdaj morebiti še ne vé, kaj dela, pa se učí, in česar se majhni učí, bo znal tudi odrášen, ter bo staršem, da bi pač tako ne bilo! britko in grenko napival in presedal.

Tri mesce na Jutrovem.

L.

(Odhod iz Safeda. — Jezero Merom in ondotna okrajina. — Dogodbe pri šejhu ob potoku „Ajn-el-Mallaha.“ — Popotvanje po dolini „Ard-el-Hule.“ — Jordanovi viri. — Dan ali „Tell-el-Kadi.“ — Banjas ali Cezareja Filipova in kakošna je skala, na katero je Kristus cerkev zidal. Od kod imeni „Banjas“ in Cezareja Filipova? — Spominek Zveličarjev. — Terdnjava „Subeibeh“ in kaj ona vpodobuje. — Prijazni glavar. Prenočevanje v družovski hiši in zadevne dogodbe. Družovska hiša. — Kako jim vino diši? — Odhód in zopet vince.)

Iz Safeda smo odrinili 10. majnika, in priti smo imeli tisti dan do Banjas-a pod velikim snežnikom Hermonom. Odrinivši o $\frac{1}{2}$ 8 čez griče proti severo-vzhodu, smo se nagnili navdol in okoli enajstih smo bili v Jordanovi dolini in kmali tudi pri jezeru Merom-u. V dolini so ljudje pšenico želi. Spremljavec naš je rekel: „To so Druzi; od tod dalje proti Damasku ni več kristjanov, vsi so Druzi in Beduini.“ — Okrajina okrog jezera in vsa dolga dolina, ki smo jo ta dan prehodili, je silo lepa in rodovitna. Vidili smo sicer tudi tukaj kobilice, pa eden domačinov je rekel, da ne bodo škodovale; žito jim je bilo menda že odrastlo, predno pa ravno vsejana pavola ozeleni, bodo že dalje šle.

Jezero Merom (Baher-el-Hule, lacus Semechonis po Jožefu Flaviju) ima podobo trikotnika in je menda dve uri dolgo, pa ne kaj posebno široko in je ob krajih viditi blatno in z bičjem obrašeno. Ker je nekoliko od poti, smo k njemu jezdili, pa hitro se nazaj k poti umikali, ko smo zapazili ob jezeru beduinske šotore in mlatiša za žito.

Opoldan smo južinali, ali prav za prav málicali pri potoku „Ajn-el-Mallaha“ (slani studenec), kjer smo imeli cele komedije z ondotnim družovskim šejhom. Vzeli smo bili v Safedu starega jezdeca seboj za spremljavca, da bi bili varni po teh družovskih in beduinskih krajih. Pa komaj smo zjutraj iz mesta, buti konj starega jezdeca z njim vred na kamenje. Imel je namreč konj neko božjast, da se je jel tresti, kar vergel se na tla, se valjal in čudno gerčal. Spravil ga je kmali po konci, ali nič ni pomagalo, ker kmali sta bila zopet oba na tléh, — in to se je velikrat ponavljalo. Revež „kavalir“ je mógel večí del peš hoditi in je torej za nami ostajal.

Pri potoku smo naleteli ondotnega šejha ali družovskega glavarja tistega kraja. Le-ta bi nam bil mógel oskerbeti pa svojih jezdecev za nadaljno varno pot, naš prejšni spremljavec pa se s svojim kljusetom nazaj verniti. Toda šejh se je precej v začetku nekako kremžasto in kujavo deržal. Znano je namreč, kako so Druzi sovražljivi zoper kristjane Maronite, in torej ni čudo, ako sploh niso brez vraž in jeze tudi zoper tuje kristjane. Ako sem prav razumel, je naš jezdec djál našemu mukeru (konjskemu gospodarju): Ako šejh zvé, da so gospodje kristjanje, ne bode dal jezdeca — nikakor ne. Res, kakor se mi je potlej zdelo, je šejh rekel: „to so kristjanje.“ Neki grešk kristjan iz Safeda pa je (menda nalaš) odgovoril: „ne; to so judje.“ Poslušal sem od strani, kaj bo iz tega, in nič nisem na znanje dal, da kaj razumem njih govorjenje. Ker se pa le pričkajo, stopim k možu in ga prašam, če je on šejh tega kraja? Odgovori mi, da. In kakošen je bil ta plemenitni gospod in poglavar? Čokat možak, srednje postave, bos in — zdi se mi — s turbanom na glavi, s priprosto zeleno haljo in haljastimi hlačami je na bregu čepel, in to je bilo vse njegovo veličastvo. Deržal se je prav kisto in nezadovoljno.

Zdaj mislim, kako bi ga omečil, da bi nam spremljavca dovolil, zakaj kraji nadalje so se nam nevarni zdeli. Prašam ga, če je bližnji mlin njegov, in ko pri-terdi, porabim to priliko ter ga prosim, naj mi ga pokaže. Precej je zadovoljin in me v mlin pelje. Prav lepo sta siva kamna tekla in ječmen mlela. Rekel je,

da sta narejena v Havranu, deleč proti jutru unkraj Jordana. Okrog je stalo kaci 5–7 Druzov, ki so dosti gerdo gledali, in še le potlej, ako sem prav opazil, se jim je malo razvedrilo, ko so vidili, da šejh z menoj prijazno govori. Eden je bil posebno podpert in čokat možak; rekel je šejh, da je učitelj. Na prašanje, če tudi njegovega sina uči, je rekel, da. Bil je viditi še precej dobroserčen zeléni dečko, ki me je prav rad imel, ko sem mu dal en piaster bakšiša za papir. Pohvalil sem šejhu mlin, da je lep, povedal pa, da so pri nas še lepši.

Ni mi bilo nič prav dobro v tej tovaršii, torej kmali nagovorim šejha, naj me zopet na prosto pelje. Zdajci me spremi po skalovji čez šumeči potok. Nazaj gredé, ko sva bolj zaupljiva postala, je pred menoj serce razsul in me nekako skrivnostno poprašal: „zakaj da njih deželo popisujemo?“ Vidijo namreč ti ubogi ljudje, da popotniki to in uno popotvaje v bukvice zapisujejo ali risajo, in to jim kdo vé kakošen hud sum budí. — Razlagam mu, da zavoljo vede, učenosti, da vemo domá ljudém povedati: to in to smo vidili itd. — „Pri nas se misli, da zato, da bi vi „Frاندži“* za zlato zvedili in prišli ga vzeti,“ — mi je odgovoril. Že čez dva mesca sem v vaši deželi, mu nato dopovedujem, in še nisem kosca zlata vidil; pri nas domá ga je več kot tukaj.

Verjame mi, kakor je znati, in ko še Ahmedu sinčku (kar sem ravnokar omenil) potisnem „girš“ v ročico, mi koj obljubi, da bo rad spremljevalce poskerbel, če bode le kateri hotel iti. Te besede kažejo, da šejh svojih ovčic nima prav na motozu, če je odkrito govoril. Med tem pa je bil že eden tovaršev žuganje zinil, da bo šejha naznanil in bo zapert, ako ne poskerbí za konje, kar mi je bilo močno neljubo. Prideta res dva Druza na konjih, pa eden se je kmali umaknil; drugi je pripravljen iti, ali ko ga eden naših praša, koliko hoče zato imeti, noče nič odgovoriti, in tudi ta jo kmali potegne. Šejh, kakor je bilo znati, se je veliko za nas potegoval, pa nič opravil ni. Rekel sem mu poslednjič: O šejh, pri nas niso taki ljudje kakor tukaj; tvoje ljudstvo ni dobro!

Iz tega prigodka sem se zopet prepričal, kar sem tudi skušal, da Evropejci so nekaj sovraženi zato od Arabov, ker njih jezika ne razumé in imajo torej polno vraž do nas, — nekaj pa tudi zavoljo premalo priljudnega obnašanja Evropejcev do njih.

Odrinemo torej dalje, in stari vojak z betežnim konjem za nami cénca, če ga pa le zaséde, berž ga zopet božjast zlomi, in jame gerčati. K sreči je bil našemu jezdecu potlej neki „tallah“ (kmet) konja posodil, in bilo je zopet vse prav. Zgodilo se nam ni nič hudega, čeravno ni bilo brez Beduinov, ki smo jih naletovali po poti.

Beduinski šatori, beli in černi, velike trume bivolov (djámús), velblodov, prelepe čede drobnic — to in tako se je verstilo nam pred očmi po dolini. Polno je malih vodíc in studencev, ki namakajo prijetno ravan, ko bi le prebivavci ne bili tako osorni! Proti zadnjemu smo hodili nekoliko navkreber delj časa kar ob Jordanu, ki je tudi tam gori že velik, če prav so njegovi viri blizo.

Ob 5 in 25 minutah smo šli po mostu čez enega glavnih Jordanovih virov. Gotovo čez pol večí je samo ta vir od navadne Gradašice. Voda je kalna, nekako otožna, pa vender z močjó teče. Toliko bistrejši pa so njegovi neštevilni viri, ki se kmali pričenjajo po raznih krajih. O da bi veliki Kerstnik sv. Janez, ki je gotovo tudi po teh gornjih krajih hodil, sprosil vero in sv. kerst že skorej tudi sedanjim Druzom in Mohamedanom!

Kraj je kmali potem ves vodenčnat, povesod mlaka

* Frاندži, to je, Franki ali Francozi so Jutrovcem vsi Evropejci.

pod nogami čokotá, in po več krajih se vse vdira, da se skorej naprej ne more. O $\frac{1}{2}$ 7 nekoliko na stran zakernivši smo prišli do drugega dvojnatega Jordanovega vira, ki je kar velik šumeč potok. Leta teče ob homcu Tell-el Kadi, ki ima ob znožji podertine nekdanjega slovečega mesta Dan-a. Tukaj je bil Abraham dotekel tri kralje, ki so bili deleč doli v dolini Sodomo napadli in Lota odpeljali; premagal jih je bil, Lota rešil in kralje še dalje preganjal. Izraelcem je veljal Dan za končno mesto ob severu, kakor Beršeba za naj niže ob jugu; torej so imeli pregovor: „od Dana do Beršebe,“ to je, od konca do konca judovske dežele. Okrajino od jezera Meroma do tod imenujejo „Ard-el-Hule (zemlja ali dežela Hulevska).“ Spomina vredno in znano je tukaj velikansko cirovo prestaro drevo, pod čigar silo košatimi vejami se popotniki radi opočijejo. Nekoliko nižej se oba omenjena vira stekata z imenom „Neba'-el-Ledam.“ Blizo tam je nekoliko grobov musulmanov, ktere imajo za svetnike.

Kakor so kraji tukaj močno vodenčnati, tako so tudi zeleno-obrašeni in polni lepega drevja. Šli smo proti Danu in Banjas-u skoz hladne loge in germovja, ter mi je bilo nekoliko tesno pri sercu, ker večkrat je za germom kdo kukal za nami, pa spet zginil kakor šoja.

Zvečer ob osmih smo prišli v Banjas, zdaj bolj revno vas, pa silo imeniten kraj v keršanski zgodovini. Banjas je namreč nekdanje mesto Cezareja Filipova, tisti glasoviti kraj, kjer je sv. Peter Jezusu po Božjem razodenju pričevanje dal: „Ti si Kristus, Sin živega Boga;“ Sin Božji pa je ravno tukaj temu aposteljnu napovedal, da je on tista terdna in nepremakljiva skala, na katero bo zidal svojo cerkev. Rekel mu je namreč: „Ti si Peter, in na to skalo bom sozidal svojo cerkev, in peklenške vrata je ne bodo zmagale.“ (Mat. 16.) Kakor je znano, ravno zdaj strašno škripljejo peklenške vrata zoper „Petra“ in zoper „Cerkev.“ Prepirajo se in upirajo se zoper Petrovo nezmotljivost v rimskem papežu, pa mnogi izmed teh tudi v nezmotljivost Cerkve same ne verujejo, n. pr. liberalni časnikarji; kaj se čejo potlej taki prepirati? Ko bi n. pr. hotel kak liberaluh „koran“ pretresavati, katero je v njem božje, katero ne, bi se vedilo, da je hinavec, ker je očitno, da nobenega ne veruje. Ako peklenške vrata ne morejo zmagati Cerkve, ki na skali stoji, čudno bi bilo to, da bi te škripavslje vender mogle „skalo“ zmagati: na kakošno skalo tedaj bi bil Kristus svoje Cerkev zidal? To bi bil pesek, ne pa skala. Verni škofje se torej ne upirajo zoper nezmotljivost rimskega papeža, temuč le menijo, da zdaj ni pripraven čas, da bi se ta reč obravnavala in na čast verske resnice določno povzdignila. Če je pa pravi čas k temu ali ne, to bode pokazal ravno vesoljni cerkveni zbor, vladani od sv. Duha, — pokazal bode s tim, da bo resnico v dogmo povzdignil, ali pa to reč odložil.

Cezareja Filipova je ob znožji velikega Hermona. Banjas je toliko, kakor Paneas in se je tako imenovala od pastirkega malika Pana, ki so ga tukaj častili. Ravno za vasjé izvira namreč iz velike dupline eden glavnih Jordanovih virov ali prav za prav mnogi viri vstrič. Duplina je velikanska, zunaj ima robovje nad njo več izdolblin vsekanih, kterih ena pomeni blezo Jordanove slape; od daleč se vidi kakor kaka podoba Matere Božje. Ta duplina tedaj je bila maliku Panu posvečena in od tod ime Paneas ali sprideno Banjas. Četertni oblastnik v Itureji in Trahonitidi, Filip, je bil dal nekdanje mesto razširiti in zlepšati; sebi in cesarju Avgustu na čast ga je torej imenoval „Cezareja Filipova.“

Evsebij pripoveduje, da v prvih keršanskih stoletjih je stal v tem mestu spominek Kristusov, namreč njegova podoba na marmornem stebru. Postavila muga

je bila v Cezareji rojena kervotočna žena iz hvaležnosti, da jo je bil prečudno ozdravil. Sovražljivi odpadnik Julijan pa je bil ukazal preimenitni spominek razdijati. Pod cesarjem Konstantinom je tukaj imel svoj sedež eden škofov.

Na nekem berdu velikega Hermona, kacic 1000 čevljev nad vasjé, na siloviti pečini stoji naj slovečnisi in še naj bolje ohranjena terdnjava cele Palestine, „Kala'at“ (grad) ali „Subeibeh.“ Ta terdnjava je kaj lepo vpodobovala od Kristusa obljubljeni, na skalo zidano cerkev.

(Konec tega oddelka prih.)

Ogled po Slovenskem in dopisi.

Iz Ljubljane. Katolické noviny, organ spolku sv. Adalberta (Vojteha), je začel 7. t. m. na svitlo dajati v ogerski Skalici g. dr. Andrej Radlinský, nekdanji vrednik časnika „Cyrill a Methud.“ Predplača se od jul. do dec. 1 gl. 80 kr. Izhajajo vsak četertek. (Napis: Administracija „Katol. Novin“ v Kutoch, pošta Bur St. Georg, via: Hohenau.) Bog daj srečo!

Marke s pisem in časnikov nekteri zbirajo, ker se menda v Kino pošiljajo in se izkup za nje obrača za odrejo ubozih otročičev. Kakor liberaluhom rado vse smerdí, kar le kolikaj malo po katoliško dahne, tako je tudi eden liberalnih listov natolceval, da je tako zbiranje mark slepija. Vsled tega „Tir. Stim.“ naznanjajo, da je vredništvo v Rimu poprašalo in zvedilo, da ta reč ni prazna; naj torej zbiravci obrabljenih mark le goreče nadaljevajo to opravilo. To smo posneli zato, ker nam je znano, da se tudi v Ljubljani že davno z enakim namenom marke zbirajo.

Od sv. Katarine, 5. jul. — Od nekdanj ima lepí naš grič zaradi svojega krasnega razgleda in čistega, zdravega zraka dovolj obiskovalcev; ali toliko ob enem času, kakor jih je imel danes, ne kmalo. Zbralo se je namreč pri gostoljubnem gospodu župniku, razun nekterih drugih gospodov, 15 duhovnov, med njimi 72letni starček g. župnik Potočnik, nekteri drugi gospodje so bili iz daljnih krajev. Toda ni privabila obiskalcev mikalna lega sv. Katarine, marveč lepši in važnejši vzrok jih je zbral na visokem kraju: blagoslovil se je krasno izdelan križ, spominek čestitima gospodoma župnikoma Jak. Finšingerju in Štef. Prijatel-u, ki sta v kratkem času, kot skerbna duhovna zapored umerla pri sv. Katarini.

Po molitvah za mertve je bila slovesna črna maša. Potem so slovesno blagoslovili prečast. g. dekan Zupan nagrobni križ ter v čverstem in ginljivem govoru pokazali verlim faranom pomembo križa živim in mertvím sploh, in posebej na grobu. Opominjali so jih ob enem, naj se posebno v molitvi spominjajo ranjih gospodov, ki sta tako skerbno in neutrudljivo delala za njih blagor. Govornikove besede so pretresale pripravljene serca; marsikaka solzica se je uternila pri žalostnem spominu na prezgodaj umerla gospoda. Pokazali so farani svojo veliko ljubezen do rajnih dušnih pastirjev, zlasti s tem, da so se vdeležili slovesnosti v tako obilnem številu; zbrala se je bila tolika množica, da je bila cerkvena napolnjena.

Po žalostni slovesnosti se je pri kosilu razodevala z raznimi pogovori tudi priserčno-mila stran. In zakaž bi ne? vsaj se je ravno pri tej priložnosti pokazala naj lepša ljubezen zvestih faranov, kakor tudi ljubezen znancev in sodelalcev ranjih gospodov, kar je gotovo vsaj sorodnikom v veliko tolažbo.

Jaz pak sem si mislil: danes bi se nasprotnik naše sv. reči pač spet prepričal, kako goreče ljubi naš narod svoje duhovne, — in kako terdno stojé ti pripravljene vedno darovati kri in življenje za sv. vero in drago domovino. Prepričal bi se bil, kako prazna je nada, da

bi se dal razdvojiti slovenski narod od svoje duhovščine ter tim potom vtakniti se v žakelj pseudoliberalizma. M.

Iz Šmartna v Rožni dolini, 19. rožnika. Danes smo tukaj pokopali preč. g. Jak. Črepinška, duhov. svetovavca, zaslužnega Lučkega fajmoštra v pokoju. Bili so rajni gospod mašnik po volji Božji, to kaže njih življenje in smert. Za kaplana so služili 10 lét v svoji domovini v savinski dolini, v Šmartnu pri novi cerkvi, in v Vojniku; od tam postali so fajmošter v Lučah in celih 36 lét so v težavnem kraju med gorami Gospodovo čedo pasli. Veliko so tam za cerkev, duhovski dom in šolo storili, pa tudi dušno stanje cele fare prenovili; torej si pa tudi serca svojih faranov v taki meri pridobili, kakor se redko kedaj zgodi. To se je naj lepše pokazalo tačas, kadar so si v skerbi za svoje zdravje in starost boljše fare in v lepem kraju prosili in tudi dobili. Farani to zvediti, pridejo in prosijo: „Oče, prosimo, ako nas še nekoliko radi imajo, nas ne zapustiti; vemo da dobijo boljši faro in lepši kraj; ali boljših serc, da bi jih bolj ljubile, ne bodo dobili.“ In dobrega pastirja solze polijejo, odpovejo se dobrim dohodkom in lepemu kraju, pa ostanejo pri svojih ovčicah.

V 46. letu svoje duhovske službe opešajo in grejo v pokoj v svoj rojstni kraj v Rožno dolino, si postavijo hišico tik cerkve in pomagajo svojim tovaršem domačim duhovnim, kakor bi bili v svojem rojstnem kraju za kaplana. Pred 3 leti so obhajali zlato sv. mašo in visoko škofijstvo jim je k zlati maši podarilo naslov duhovskega svetovalca. Praznik sv. Rešnjega telesa so še čversti sv. mašo brali, bili pri procesiji, peli sv. evangelij, pri veliki maši asistirali. Veselo obedvajo, večerjajo.

Opolnoči se zbudijo, kličejo: „hitite po Gospoda, smert je tukaj!“ Prejmejo ss. zakramente in v rokah g. župnika umerjejo. Njihovo sporočilo, katero so že ob svoji zlati maši napisano imeli, je prav duhovsko. Hišo kjer so prebivali, so fari izročili, da bo tam kaplanija, ktere so Šmarčani že dolgo potrebovali; hlev in vert zročijo za učitelja, in bližnji kos zemljiša za drevesnico, da bi se šolarji drevje zlahtniti učili. Pa tudi še posebej svoje duše in farne cerkve niso pozabili. Bilo je pri pogrebu 16 duhovnov. Bili so trije govori eden v cerkvi, dva na pokopališu. Requiescat in pace!

Od Savine, 8. julija. (Volitve in duhovni.*) Dan za dnevom se sedaj berejo gerda obiranja duhovnov po nam neprijaznih časopisih o agitacijah pri volitvah. — Dokler nas bodo naši nasprotniki napadali in grajali, se je zanašati, da smo svojo dolžnost spolnili. In res je bila tolažba na dan volitve kmečkih občin za mene, ko vidim 22 svojih sobratov, kateri so prišli ko volilni možje v Celje, zakaj misliti sem si zamogel že pred izidom volitve: vse napenjanje naših napadnikov splava po vodi, kajti mi stojimo ko skale za narodom in ne bomo ga pustili pasti v roke nasprotnikov. Iz zanesljivega vira se mi je še tisti dan poročalo, da se je pri volitvi Herman-a v Ptujem tudi čez 20 duhovnov zbralo, so li bili vsi volilci ali ne, tega nisem vprašal. Da so tudi v drugih volilnih okrajih ravno duhovni narodnjakom k zmagi naj več pripomogli, se ne dá tajiti. — Zato se pa nihče čuditi ne sme, da nas žali, ako naši listi, kakor „Slov. Narod“ pred par leti, pišejo, da duhovniki pri ljudstvu nimajo zaupanja, da ono med Dravo in Savo duhovnika noče voliti. Žalostilo nas je brati v listih naših slov. velikašev do nekterih županov, kateri so pisali, ko so slišali, da hočejo v našem volilnem okraju enega duhovnika voliti, češ, slov. ljudstvo za duhovnika ne mara. Ako hočemo vediti, kaj nam je misliti o teh

in enakih besedah, nam ni treba drugega storiti, kakor spomnimo se volitve g. Kosar-ja, kateri je bil izvoljen brez priporočitve naših narodnjakov. Naj bi ga bili v Celji za kandidata postavili, čisto gotovo bi bil dobil več od 155 glasov. Čitali smo v „Vaterland-u“ pred par mesci, da hočejo naši voditelji par duhovnikov za kandidata postaviti, ko je pa čas prišel, da bi se to vresničilo, med vsemi priporočenimi le enega nismo brali, temuč vidilo se je iz vsega, da jih hočejo odpraviti, dokler se dá. In da se nam tudi to ni dopadlo, kdo bi nam zameril?

Kaj je neki „Slov. Narod“ hotel v enem zadnjih listov povedati, ko je djal: Iz Brežic priporočani svobodomiselnici g. Lenček. Menimo pa, da je g. Lenček sam le zaradi tega odstopil, da ne bi iz narodne neednosti dobička imel nemákutar itd. Živio Lenček. — Mi spoštujemo Lenčka, pa kdo bo zadovoljen, ako s hvalo po drugem tako slovitem možu mahneš? — Ker še do zdaj tega nihče ni storil, moram jaz omeniti interpelacije (poprašanja), katero je stavil v čitalnici na naša sedajšnja poslanca gosp. Časl, posestnik pri sv. Frančišku 23. rožnika. On je rekel: Dopadlo se nam je, kar sta nam naša gg. kandidata povedala o deželnih potrebah in mi smo njima priterjevali. Zdaj še pa eno: „Znano nam je, da hočejo nekteri katoliško izrejo naših otrok po šolah zatreti, da hočejo zaplotni zakon vpeljati, da hočejo prodati vse cerkveno premoženje in da zatirajo duhovnike, kolikor se dá; zato vprašamo od strani volilcev: Je li volja gg. ddr. Dominkuš-a in Vošnjak-a se vsemu temu ustavljati in katoliško vero zagovarjati?“ Zdaj se vstopita oba gospoda pred pričujoče volilce in rečeta: Mi dva hočeva to storiti! in od vseh strani njima je nasproti donelo: Živela zdaj naša poslanca!

Iz zadnje volitve v Brežicah in tudi v Celju naj pa naši veljaki spoznajo, da duhovščina je faktor, brez kterega ni poštovati; in ako se v vseh zborih duhovniki nahajajo, zakaj bi se ravno pri nas ko pasterki odpravili? Sej so drugi še terdo spali, ko so narodni duhovni v mlade serca ljubezen do domovine zasevali in narodnost pogina rešili!

Iz Žaveca. (God obiskovanja M. D.) Kteri Slovenec je hodil po lepi savinski dolini in se ni prepričal, kako je krasna? Ako potuješ iz Celja proti zahodu po veliki cesti, ne bo ti lahko dolgi čas, saj popotni se tukaj vedno nahajajo, kateri ti bodo razun lepega razgleda po lepi dolini v prijaznem pogovoru zabavo delali. Če to pot hodiš v god obiskovanja Device Marije, ali nedeljo potem, ali tudi dan pred velikim ali malim Gospinjem, vidil boš cele množice naprej biteti, kterih prašna obutelj priča, da so od daleč prišle, in voz za vozom po cesti memo tebe derdrá, ter te sili vprašati, ako si tujec: Kam pa danes vse hruje? Stara mati, ki pred teboj koraka, te bo z začudenjem pogledala in ti djala: Vi morate od daleč biti, da ne veste za jutrišni shod, kateri se vselej ta teden obhaja v sloviti cerkvi Marije Petrovske; je tam namreč velika, lepa cerkev, ktere začetek je čudovit. Še niste čuli pripovedovati, ali niste sami brali, kako se je pričela ta lepa romarska cerkev, ktere zvonik se nam že za hišami kaže?

Bilo je ob času turških vojsk, je lastnik brumberške grajsine baron Ferdinand Miglio, hraber vojšak, se tudi v boj podal braniti si domovine in vere. Preden še dom zapusti, podá se po svoji navadi v tačas še malo cerkvice Matere Božje v petrovski vasi, kamor se obljubi, da hoče vedno samec ostati, naj mu le Marija sprosí sovražnika srečno premagati in se zdravemu na dom verniti. V znamenje storjene obljube svoj zlati perstan natakne na kazavec Marijne desnice. Boj bil je serdit, vender kersčanski junaki srečno sovražnika pre-

*) Ker je po večem v tem dopisu obseženo, kar nam je prišlo v drugem enakem; torej prosimo, naj se nam prizanese, ako obče ne oglasujemo. Vr.

magajo, ter ga od pokrajín zdajšnega našega cesarstva nazaj poženejo in mu vse imetje odvzamejo. V prvi verstí vojskoval se je naš baron Ferdinand zraven nekoga hervaškega plemenitaša, kateremu so Turki bili mlado hčerko odpeljali. Sovražna sulica zlahtnega hervata do smerti rani, kateri že umirajoč svojo hčer baronu Migliu zroči, naj jo, ako mogoče, sužnosti reši in za njo skerbi. Ta želja umirajočega očeta se po našem hrabrem baronu v kratkem dopolni. On devico turškega robstva otme, ob enem pa se mu obudi ljubezni čút do kerščanske device, ter jo misli v zakon vzeti. Zdaj se spomni svoje Mariji storjene obljube in si misli, da se ne spodobi, da bi še Marija nosila perstan, ker je on obljubo prelomil. Na tihem se domu vernivši gre v cerkev, klečé prosi pred Marijno podobo odpušenja, po tem se Mariji približa, ter ji hoče perstan z roke vzeti. Pri tem prigodku se Miglio ves prestraši, skesan zapusti cerkev, ponovi še enkrat svojo prejšno obljubo, ter iz svojega premoženja postavi sedanjo lepo in prostorno cerkev l. 1650; le prezbiterij in zvonik sta še stara ostala. V kratkem umerje naš baron, in njegovo truplo počiva poleg velikega altarja. —

Približal si se zdaj že morebiti s svojimi spremeljavci cerkvi, in da se tega prepričaš, sam jo obiši, beri latinski drobní napis, ako ga razumeš, in vprašaj cerkovnika, on ti bo vse poterdil, kar ti je dobra slovenska mati pripovedovala. — Poglej, popotnik, še po zidu te cerkve, in vidil boš tam velike lepe podobe novega križevega pota, ktere so po dobre 4 čevlje visoke in so bile ravno god obiskovanja D. M. v cerkev prenesene in slovesno blagoslovljene. Dekleta v beli obleki z vencí na glavi, in mladenči s šopki okinčani so jih nosili. Teh podob je cerkev že davno pogrešala, ker prejšni križev pot je bil celó slabo izdelan, ni bil ne krasnoslovno in ne od cerkve priznано delo. Zdajšni je pa prav vkusno po Fürich-u izdelan od g. G. Brollo-a v Gemoni na Laškem, ki je znan v naših krajih, in je na platno malan, tedaj ne barvotisk, kakor se navadno zdaj povsod take dela nahajajo in se z malom na platnu še primerjati ne morejo, saj kar terpež zadeva ne. Malarija velja 500 gl., široki, čisto pozlačeni okviri pa 350 gl. Naši teržani, kmečke dekleta in nekteri radodarni tujci imajo zaslugo, da se je ta kinč napravil lepi cerkvi, kamor upamo, da še za naprej hočejo Slovenci radi hoditi si prosit pri Mariji tolažbe in pomoči!

Iz Gorice, 9. jul. — Ena naj lepših in naj bolj tolaživnih resnic je katoličanom ta, da je Jezus, naš naj ljubeznjivši Odrašenik in Zveličar, vedno med nami, da on s svojim Rešnjim telesom pri nas prebiva v naj svejšem Zakramentu.

Kdo bi se tega ne veselil? Kdo bi pa tudi ne želel noč in dan klečati in prebivati v pričó presv. Rešnjega telesa. Veliko svetnikov, ko so bili še na zemlji, si je napravilo celice blizo presv. Rešnjega telesa. Bili so kralji, ki so ga po dnevi in po noči obiskati hodili, bili so svetniki in svetnice, ki so neprenehoma v pričó presv. Rešnjega telesa molili.

Vendar se je pa tudi veliko nečasti godilo presv. Rešnj. telesu o vsih časih; bil je tudi od mlačnih vsih časov zlo zanemarjen.

Pobožne duše so torej na Belgijskem v začetku tega stoletja želele, prvič s kako napravo ali vstanovitvijo za to skrbeti, da bi se presv. Rešnje telo neprenehoma častilo, — in drugač, da bi se popravljala nečast, ki se je temu naj slajšemu Zakramentu tolikrat godila. Tedaj so se nekteri bogaboječí možje do sv. Očeta obernili, da naj bi jim dovolili vstanoviti bratovšino presv. Rešnjega telesa, ktere udje bi presv. Rešnje telo

vedno molili, zraven pa bi tudi skerbeli za večí lepoto in opravo cerkvam.

Vstanovitev te bratovšine se je tudi na Avstrijskem začela razširjati, sv. Oče so dunajsko bratovšino sv. Rešnjega telesa povzdignili za mater bratovšino s pismom 2. julija 1858, s pravico podružnice po avstr. škofijah sprejemati; enaka se je vstanovila v Ljubljani, v Bernu, Peštu, Insbruku, Solnogradu, Pragi, Zagrebu, Sibinji itd. Sad te bratovšine je obilen. Povsod se števílo častilcev presv. Rešnj. telesa množi, in Bog vé, koliko kazen Bog od nas odvrača zavoljo molitve udov te bratovšine, ktere kazni bi bile nas zadele zavoljo mnogo skrunjenj in nečasti, s ktero nevredni katoličani dan za dnevom razžaljujejo ta naj ljubeznjivši in naj svetejši zakrament.

Ker pa udje te bratovšine majhne zneske denara v skupno kaso prinašajo, kateri zneski se zavoljo velicega števila udov zlo narašajo, se je po deželah, kjer ta bratovšina že več lét živi, že veliko veliko storilo za revne cerkve; — ter jih je več le samo po primočkih te bratovšine popolnoma preskerbljenih s cerkveno opravo, mašno obleko, platneno robo itd.

Ljubljanska bratovšina ima že blizo 18.000 udov, in oskerbela je že nad 250 cerkvá.

Gospé — udje te bratovšine tudi prav imenitnih stanov, delajo, šivajo, vezejo dan za dnevom celo leto in tako je mogoče, po njih trudu in po denarstvenih zneskih udov veliko veliko cerkvenih reči do konca leta skupaj spraviti, s kterimi se potem ubožne cerkve obdarujejo.

Zraven pa ti udje noč in dan, celo leto, v velikem številu, vsih stanov, vsake starosti — pred sv. Rešnjim telesom molijo in časté ljubivca naših duš, našega naj drajšega prijatla Jezusa, kateri skrit pod podobo kruha čuje nad našim zveličanjem ter čaka, da jih sprejme po kratkem trpljenju in jih pelje v svoje večno veselje in v družbo z njim na veke.

Da bi se taka bratovšina tudi pri nas v Gorici vstanovila, je bila že davno želja naših pobožnih mestnjanov. Tedaj je oziraje se na te zelje tukajšni preč. gosp. monsgr. Janez Kumar, kamernik sv. Očeta in mestni fajm. pri sv. Ignaciju, materno bratovšino sv. Rešnj. telesa (archifraternitas) na Dunaju poprosil, da je dala privoljenje vstanoviti v Gorici podružno presv. Rešnj. telesa (confraternitas), sklenjeno z materjo bratovšino. To se je zgodilo z listom 7. julija 1869, in prevzv. nadškof so poterdili to vstanovo. Predsednice pri ročnih delih za to bratovšino ste blagorodne gospé baronovka Antonia Takova in grofnja Matilda Koroninova.*)

Toda le počasi gre razširjanje te bratovšine ter se vidi prav očitno, kako po časi se vstanavlja dan danes dobro, kako hitro pa se razširja to, kar je posvetnega. Naše mesto ima zdaj po novem soštevanju 16.000 prebivalcev. Imamo sprelep ljuški vert (Volksgarten), laško pa nemško kazino, Citalnico, Sočo, lepo mestno (municipalno) sobano in še marsikaj. Je sicer prav, da se napravlja to, kar umetnija in vljudnost z narodnostjo tirjati; toda treba je, da se podpirajo in pospešujejo tudi pobožnostne reči in cerkvena oplešava, kar je mogoče. Vsa dežela ima nekaj čez 200 tisuč duš in skozi in skozi so katoličani, zunaj kacih 160 protestantov, in 200 judov v Gorici, okoli 100 judov v Gradiški. Ako bi primerjali te števila k številu dosedanjih udov bratovšine, bi se nas berž ko ne lotila žalost in nezadovoljnost.

V mestu imamo 525 udov, in zunaj mesta po vsi

*) Da mora pri vsih delih razumen duhoven nadzor imeti, da se godí vse v cerkvenem duhu, kakor n. pr. v Ljublj. g. dr. Pavker; to je očitno. Vr.

deželci 167, vseh skupaj 692, med katerimi pa jih je že veliko pomerlo, ali pa so šli proč iz našega kraja.

Ako tedaj hočemo Jezusu zadostno ljubezen v presv. Rešnjem telesu skazati, ako hočemo revnim cerkvam kaj pomagati:

Na noge, duhovni bratje! Priporočujmo vstop v to bratovščino vsim svojim duhovnim čedam očitno in posamezno.

Glejte, kako celi dan Jezus po cerkvah prebiva, obdan sicer od svojih angeljev; zapuščen od človeških otrok.

Bratovščina sv. Rešnjega telesa pa ima dolžnost napeljevati svoji ude k vednemu češenju naj svetjšega zakramenta. V resnici ga udje časte in molijo tu in tam po cerkvah; — v duhu pa ga obiskujejo po vsih cerkvah svetá.

Koliko revnih cerkvá je tako slabo vravnanih in opravljenih, da je skoraj kaka čedna kmetijska bajta lepša od marsiktere cerkve, da ne govorim od gospôskih sobán, ki se bliščijo v neznanem kinču in lišpu, in — komu v čast?.. Ravno njim samim, ki bodo v kratkem prah in gnjiloba, med tim pa Jezus, večni Gospod, po človeški nemarnosti prebiva v temnem in prerevnem šotorišču.

In pa, ali je težko pristopiti v to bratovščino, ali so tako hude dolžnosti?

Eno uro na mesec sv. Rešnje telo moliti — po tem pa nektre soldke na leto za cerkveno opravilo plačati, to je vse skupaj. —

Tedaj, duhovni bratje, na noge! Mi lahko pripomoremo, da danes-leto ne bo več samo 692 udov, temveč da bomo ničlo pridjali do danes-leta, ter bomo imeli saj 6920 udov. J. G.

Iz Rima. Naj nekoliko popišem sprelepo slovesnost procesije s presvetim Rešnjim telesom, ktera je bila pri sv. Petru, kakor sploh po vesoljnem katoliškem svetu, na sv. Rešnjega telesa praznik. Procesija v Rimu sama na sebi ni razločna od procesij, kakor se imajo drugod po svetu tega dne, tedaj popišem le tiste okoliščine, ktere to procesijo še posebej lepo in veličastno delajo.

Zastran kraja, po katerem ta procesija gre, je treba opomniti k večji jasnosti to-le: Tik zraven velikanske bazilike sv. Petra na nekoliko višjem kraju stoji vatikanska papeževa dvorana, od ktere pelje med baziliko in med to dvorano samo kakih 100 do 140 marmeljnatih stopnic (scala regia — kraljeve stopnice) pod sprelepo okinčanim obokom. Verh tih stopnic so vrata, skoz ktere stopiš v veliko visoko sobano (sala regia, kraljeva sobana), in iz te peljejo vrata v Sikstinsko kapelo, v kateri so se dozdej sosebne slovesnosti obhajale, n. pr. veliki teden itd. (Letos se je zavoljo obilnega števila pričujočih očetov vesoljnega zbora vse opravilo v Senpetru.)

Pred baziliko sv. Petra je prav dolg in širok prostor. Ta prostor je ravno pred baziliko štirioglat, in se potem razširja v podolgasto okroglega.

Po vsem tem prostoru se vojaščina in neštevilna množica ljudstva vstavi, ter pričakuje, da procesija začne iti.

Med tem, ko sv. Oče sv. mašo berejo v Vatikanu, papeževi ceremonijarji skerbijo za red in pravo razverstenje procesije. Tedaj se začnejo premikati brezkončne verste onih, ki se imajo vdeležiti procesije. Prično jo udje vstava sv. Mihela (kjer so bili sv. oče kakor mladi duhovnik vodja), na to zapušeni otroci iz hiše usmiljenja (pia casa degli orfani), veliko veliko število revčikov, ki nimajo ne očeta ne matere, in kateri so v oni hiši z vsim preskerbljeni. Za njimi dolge dolge verste mnihov, frančiskanov, kapucinov, dominikanov, benediktinov itd., ki ni bilo mogoče jih šteti. Sledili so jim korarji (canonici regulares), katerih je po vsem Rimu veliko po

mnogih kapitelnih. Po tem bogoslovci in duhovščina raznih duhovnij, za njimi duhovščina naj imenitnejih rimskih stolnic, to je, lateranska, sv. Pavla, sv. Petra in Marije Snežnice itd.

In zdaj še le se približuje papeževa kapela, to je: Oskerbniki papeževih vstanovališč, papeževi strežeji, generali vsih mniških redov, papeževi kaplani sploh, in skrivni kaplanje. Med le-temi so eni nesli papeževe ti-jare, papeževi kamerniki sploh, in skrivni, in pevci, ki so se neprenehoma v raznih korih verstili v sprelepem petju.

Na to papežev križ in okoli njega sedem prelatov. In zdaj dolge verste očetov vesoljnega zbora škofov, nadškofov, patrijarhov v pluvijalu, z mitro na glavi, z bukvami v rokah. Zraven njih so jim njih kapelani ali tajniki nosili svečo, vsi drugi so jo vsak sami nesli v roki. Na to so šli kardinali v obleki mašniški ali dijakonski, kakor nanese čast vsacega posebej. In za njimi je šla gosposka rimskega mesta.

Zdaj še le je prišla azistencija sv. Očeta, to je, trije kardinali, dva kakor dijakona in eden arhidijakon, potem pa dva prelata s kadilnicami. In zdaj prinesejo sv. Očeta v rudečem škerlatu oblečeni možje, na prestolu, ki je z zlatom in škerlatom pokrit, ki klečijo s povzdignjenimi rokami pred klečalom, na katerem stoji presv. Rešnje telo.

Kako častljivo je viditi naslednika Kristusovega pred Kristusom samim. Zdelo se mi je ves čas, kakor da bi bil vidil Božjega učenika, večno modrost, ko daje ključne nebeškega kraljestva sv. Petru in po njem vsim njegovim naslednikom. — Vse ljudstvo, stotisučeri so po vsih krajih prostorov sv. Petra klečali na kolenih ter molili s sv. Očetom vred Njega, ki je naš Ljubljenec, naš naj dražji Gospod, skrit pod podobo kruha v presv. Zakramentu. Slovesna tihota pričujočega ljudstva, sprelepo petje papeževih pevcev, godba, zvonilo in pokanje iz topov vse je naznanjalo vero pričujočih, in veliko slovesnost današnjega dne.

Zad za sv. Očetom so šli papežev veliki hišnik (maggior domo), papeževi ministri, papeževi prelati, in za njimi generali papeževe vojašine s svojim spremstvom.

Med procesijo ni nič blagoslova. Ko papež dospejo v baziliko sv. Petra do konfesije, dajo tam pri svojem altarji trojni blagoslov s presv. Rešnjim telesom.

Ko bi bralec vidil sto in sto tisuč ljudi iz naj višjih stanov, s kolikošno pobožnostjo so ta dan pri toliki slovesnosti pričujoči: tu bi vidil in se prepričal, kako živo vero ima katoličanstvo. Sv. Rešnje telo se spoznava in veruje po vesoljnem svetu, naj se pehajo mavtarji in liberaluhi kolikor hočejo, — oni razbili se bodo na zadnje nad ogelnim kamnom, ki je Kristus Jezus, kateri bodi hvaljen in češen v presv. Rešnjem telesu na veke!

Iz Rima. Naj stareji in naj imenitnejih vsih rimskih bazilik je stolnica sv. Janeza v Lateranu. Rimljani so ob časih rimskih cesarjev imeli tu naj lepši del svojega mesta; dan danes je ondi vse podertija, le samo sprelepa bazilika mogočno in veličastno stoji v svojem nekdanjem blišču in bogastvu.

Posvečena je sv. Janezu Kerstniku in sv. Janezu evangelistu. Sozidal jo je cesar Konstantin, in je tudi veliko in obširno dvorano tik bazilike podaril papežem v posestvo.

Zraven družih imenitnost hrani ta stolnica glavi ss. aposteljnov Petra in Pavla.

V dan sv. Janeza Kerstnika so se sv. Oče peljali do te bazilike z vsim svojim spremstvom, ter je bila tam papeževa kapela. Sv. mašo je pel kardinal Patrici in sv. Oče so bili pričujoči na svojem prestolu. Očitni cerkveni govor je imel klerik papeževga semenišča g. Peter Angelini.

Bile so ta dan izpostavljene svetinje svetih aposteljev Petra in Pavla in mnogo družih mučencev, ter so sv. oče dolgo molili pred njimi v prid svoje čede, ki jo pasejo po vesoljnem svetu. Nobene priložnosti ne izpuste papež, da bi ne dajali naj lepšega zgeda stanovitnega svojega zaupanja v Boga in preserčne svoje ljubezni do nebeškega Učenika, ktereга namestnik so tu na zemlji.

Pred praznikom sv. Petra in Pavla, ki sta sobesna varha rimske cerkve, so imeli tu v Rimu devetdnevno pobožnost tima svetnikoma na čast.

Sv. Oče so bili pred praznikom pri slovesnih večernicah, kakor tudi v praznik v Šenpetru pričujoči.

Po večernicah so blagoslovili „palije“ (plajške), to je, majhne opersne opasila, ki jih nosijo okoli vratú nadškofje; spleteni so iz volne ovac, ki jih na dan sv. Neže blagoslovijo in jih nune oskerbujejo po raznih samostanih.

Na dan ss. apost. Petra in Pavla so sv. Oče sami sv. mašo peli pri svojem altari nad konfesijo, ki je sredi velikanske stolnice pod veličastno kupljo. Asistirali so jim kardinali Patrizi, Antonelli, Mertel in Borromei. Monsgr. Nardi subdijakon.

Po sv. maši so sv. Oče brali vsakoletno navadno oporeko ali protestacijo zoper rop, ki ga je talijansko kraljestvo storilo s tim, da jih je oropalo dežel, ki so njih lastnina od nekđaj.

Papeževih dežel si niso papeži ne z vojsko ne s kupovanjem pridobili, temveč te dezele so prostovoljno darilo cesarja Karola vélikega in nekterih družih; tedaj so njih lastnina na veke. Po pravici torej oporekajo sv. Oče vsako leto v novič zoper to tatvino, ki jo je laško kraljestvo doprineslo, in ne sme drugač biti, kakor da papež in sv. Cerkev pred ali potlej zopet vse nazaj dobita, kar jima gre.

Dokler bo pa laški posilnik ta rop obderžal v svojih rokah, ne bo, in ne more biti blagoslova med Lahi in nesreča bo rodila nesrečo, kakor se že zdaj vidi. Krivica je sicer terda butica; premagati pa poslednjič vender le ne more.

V vesoljnem zboru so se očetje v tem zedinili, da ne bodo več slovesno govorili v zboru zastran papeževe nezmotljivosti, ako ravno je bilo še do 70 govornikov zapisanih. Tedaj bo ta reč še v tesnem odboru prevdarjena, in pravijo, da bo že 17. julija 4. vélika seja, v kateri bode nezmotljivost določena.

V Ameriko. „Wanderer“ v št. Pavlu, Minesota, piše 18. jun.: Zadnji teden je prišlo po morji v Novi Jork 11.892 naselcev. — To leto menda posebno bogati Evropejci s svojim premoženjem tje prihajajo. Pri toliki množitvi prebivavstva v Ameriki je očitno, da je duhovnov zmiraj veči pomanjkanje, če tudi amerikanski škofje nektere posvečujejo, in da to pomanjkanje utegne storiti, da se bo veliko ljudstva podivjačilo. — Še celo 75 Kinezov je prišlo 18. jun. v novi Jork, ki bodo menda v neki čevlarski tovarni v North-Adams-u svoj kruh dobili. — Tudi iz Kranjskega se prav pogosto v Ameriko preseljujejo. Ko bi le toliko razumnosti imeli, da bi skupaj ostajali ter bi se ne zgubili med drugimi narodi. Lepo veselje bode, kadar se bo zaslišala novica, da so v Ameriki vstanovili prvo slovensko duhovnijo, kakor jih imajo n. pr. Čehi in drugi.

Razgled po svetu.

Vsak minister katero reče, kadar nastopi. Tudi novi naučnik Stremajer je svojo povedal in zaletel se je v tako imenovano „klerikalno pozicijo.“ Pravi n. pr.: Ne boji se, vstavo in z njo obstoj cesarstva kakor tudi vspéšnost pravno obstoječih postav v nevarnost spravljati, in to žalibog se je zgodilo od oséb, ktere kakor aposteljni mirú bi bile pred vsim poklicane cesar-

ske postave in svetno moč države spoštovati itd. Ta tožba je tako težka, da bi bilo dobro, naj bi Stremajer v nje podpiranje kak zgled povedal. Zakaj, sodnije do tako imenovanih „klerikalcev“ so tako vestne bile, da bi mu gotovo ne bile prizaesle, ako bi bil kateri „zoper obstoj monarhije“ kaj počél. Mi pa smo čisto prepričani, da tisti, kateri se za pravice svoje vere potegujejo, tudi najbolj spoštujejo pravice cesarstva in gotovo nobenega kraljestva ali cesarstva ne bodo poderli.

Sicer Stremajer za terdno upa, da vlada še od deleč ne misli veri ali njenim služabnikom škodovati. V tem bi bila tedaj sedanja vlada na drugi poti kot je bil n. pr. Giskra, ki je redovnicam v Krakovem pred zaslišanjem podporo odtegnil; bomo vidili, če bo pravico. Obljubni Stremajer popravil, kar je Giskra v tej reči pregrešil.

V Ordodi na Ogerskem je pogorela katoliška cerkev in šola. Patron obéh je katoliški „verski zaklad,“ ktereга ima v rokah vlada, dokler ni samouprava vravnana. Ko so Ordodčani pomoči prosili, so dobili odgovor, da se jim šola napravi, ako dovolijo, da bo „brezverska.“ Časti vredni občanje pa so se raji obernili milošnje prosit, kakor bi v to privolili, da bi njih katoliški otročiči morali hoditi v brezversko šolo. (Kat. Nov.) Slava katoliškim Ordodčanom! Oni vedo ceniti, koliko je vredna duša njih otrok, koliko je na večnosti ležeče.

V Ameriki so se jeli vzdigovati zoper mavtarje ali frajmavrarje. Celo metodisti in prezbiterjanci so se zoper nje izrekli v svojih shodih. Sinoda prezbiterjanska v novem Jorku je undan izrekla zoper mavtarje in druge skrivne družbe, da so „poganski v svojem značaju, nejeverski v svojem péhanji in nevarni za državsko in cerkveno svobodo.“ — Sej sploh znano in jasno dokazano je v najnovejših časih, da ti kertovi deželani in skriti pogani hočejo biti gospodje, druge pa si sužnje storiti. Vse verske, božje in človeške pravice so jim nič. — Metodisti v shodu „East-Genesee-skem“ so jim med drugim očitali, da oni frajmavrarstvo ljubezen in sočutje do sobrata mavtarja stavijo pred ljubezen do Kristusa; da sejejo nezadovoljnost in razpor po njih poljih in srenjah itd.

Av gust Zang na Dunaju je od katoliške vere odpadel, ktere pa blezo imel ni, postal je protestant, in v Gothi na Nemškem se je dal na novo poročiti ter je zapustil svojo poprejšno ženo. — Žene se imajo tedaj pač veseliti „liberalnih“ mož, kateri utegnejo vsak čas drugo ženko si izbrati kakor vrabci in smerdokavreži, poprejšne uboge žene z otroci pa na ulice pometati. —

V Pragi je umerl posvečeni škof Krejčič. Nadškofovsko mladenišje je glavni dedič. —

Španjsko. Nemci so bogati s kralji. Hotli so zopet posaditi celo na španjski prestol svojega hohenzollerja Leopolda; vstal je pa tolik vriš na Francoskem, da so že z vojsko rožljali, kar se zasliši, da se je princ španjskemu tronu odpovedal.

Iz Ljubljane. M. Mihela. — 1. mal. trav. tega leta je v ljublj. uršulinskem samostanu umerla častita M. Mihela Šmalc (in prav pisano menda, Smolec), ki je mnogim ljubljanskim, pa gotovo tudi zunanjim gospem in materam v živem spominu; zato bode gotovo mnogim vstreženo, ako njeno življenje nekoliko popišemo, ker vredna je bila ta pobožna in modra gospá, da se njen spomin ohrani.

Rojena je bila v Ljubljani 22. listop. 1796; njen oče je bil ces. vradnik, in pri sv. kerstu je dobila ime Cecilija. Hodila je v tukajšno uršulinsko šolo; imela je veliko zmožnosti in ne manj pridnosti ter se je pri svoji živi in zbujeni lastnii učila z velikim veseljem.

Kako je imela že v mladosti nekako posebno veselje do samostanstva, kaže tudi to, kar je sama večkrat pripovedovala: „Ako sem v šoli lepo pisala, sem tekla precej po šoli pred blagi kapucinski samostan na porto, in prosila sem, naj pridejo vis. čast. oče Hilarij, jim bom pokazala svoje lepo pisanje (kartelc). Pred 60 leti je namreč stal častitih očetov kapucinov samostan nekako na prostorih sedanjega zvezdnatega drevereda in kazine, ki so Bogu na čast in človeštvu v dušno korist s svojim zatajevanim življenjem in gorečimi molitvami toliko dobrega delali, ter je bilo njih darežljivo življenje kakor naj slajši glasba pred Gospodom.

V šoli je bila Cecilija tako modrega obnašanja, da je bila svojim sošolaricam prelép zgled. Da ob kratkem rečemo: Cilika je bila pridna in pobožna deklica. V tem času ko se je učila, je tudi že precej odrastla, pa zmiraj je čutila v sebi nagnjenje in klic k samostanskemu življenju. Njeni svojci niso bili s tim precej zadovoljni, da bi šla v klošter, raji bi jo bili pri sebi doma imeli; toda ona ni odjenjala, dokler niso bile spolnjene njene serčne želje. 21. vinotoka 1819 je Cilika stopila kakor novakinja v ljubljanski uršulinski klošter in je sprejela redovno obleko iz rok nepzabljivega škofa ljubljanskega Avguština Gruberja z imenom „Marija Mihela neomadežanega Marijnega spočetja.“ Čez dve leti potem 22. listop. 1821 je storila trojnato cerkveno obljubo za sv. ubožnost, čistost in pokoršino. Njeno veselje je bilo zdaj popolnoma, ker dosegla je bila, po čimur je tako posebno kopernela.

Koliko je bogoljubna Mihela storila v svojem poklicu, zlasti za ljubljansko mesto, bode sleherni razumel, ako povemo, da precej ko je bila sprejela samostansko obleko, je postala učenica v tako imenovani zunanji šoli ter je podučevala v številstvu in pisanji deklice polnih 47 lét, tedaj malo da ne pol stoletja. Odveč bi bilo pristavljati, s koliko marljivostjo in v zadovoljnost vsim je to učenje zverševala. — Skoz veliko lét je ob enem s svojim krepkim glasom kakor pevkinja na koru slavo Gospodovo zviševala; bila je izverstna tudi v koralnem petji in je posebno v velikem tednu pripomogla k lepoti Božje službe.

Lastnost, ki je k dobri odreji pri mladini kakor tudi za ohranjenje reda in zverševanje dolžnost potrebna, je bila pri M. Miheli njena natančnost; gotovo marsiktere gospodinje, ki so bile njene učenke, so ji za to dobro lastnost zdaj hvaležne, če tudi je sploh znan glas o nji, da je bila bolj na rezno stran. Tako natančna je bila tudi pri redovnih molitvah (officium); naj se je molilo ali pelo, nič se ni smelo pogrešati ali izpustiti, bila ji je redovna molitev čez vse tehtno opravilo. In kdo se bo temu čudil, ako se pomisli, da pri molitvi človek neposrednje z Bogom obravnava. Znano je, da je ta spoštovanja vredna gospá vsak dan molila še posebej v prid katoliških misijonov in za misijonarje. Koliko dobrega storé take goreče duše za razširjanje sv. vere! V resnici so one v nekem pomenu prave misijonarkinje ter razširjavke sv. vere.

Skoz celih 31 lét je bila M. Mihela v kloštru oskerbnica zastran gospodarstvenih zadev ali prokuratorica. To opravilo dela veliko truda in potrebuje obilno opaznosti in previdnosti; oskerbovala pa je vedno vse v naj lepšem redu in mirno.

V svojem dolgem terpljenji je bila M. Mihela vdana in poterpežljiva. Skorej štiri mesce je bila na zadnje zmiraj v postelji, zročila pa se je bila čisto v Božjo voljo ter je velikrat rekla: To Boga prosim, naj z menoj stori, kar je njemu dopadljivo, — On vé, kaj je naj bolje za-me. Le tega te prosim, moj Bog! dodeli mi srečno zadnjo uro. —

Ko so jo njene sestre v bolezní obiskovale, jih je večkrat prosila, naj ji „kaj svetega povedó.“

Kadar so se ji vsilovale maloserčne misli, strah pred smertjo, britkost pred sodbo, se je neutegoma ozerla na podobi presv. serca Jezusa in Marije, kateri je imela postelji nasproti, obmolila je tiho kratko molitvico, in bila je potolažena. Velikrat je milovala tiste, ki tako zaničljivo delajo z Bogom, s sv. cerkvijo in s sv. vero; „reve, — kaj bodo taki počeli o smerti in pred sodbo!“ — Kakor v plačilo za tako priserčno pobožnost do presv. Jezusovega Serca je umerla ravno v osmino tega praznika. Bog ji daj večni mir in pokoj! —

Letošnji petindvajsetletniki, preč. gospodje duhovni, ki so šole doveršili l. 1845, bodo 3. vel. serp. (avg.) petindvajsetletnico obhajali pri svojem sošolcu gosp. M. Preželjnu v Mavčičah.

Nekaj Drobtinic od l. 1869 se dobí še pri gosp. Gerberji.

„**Mameluki der Frechheit**“ udrihajo zdaj iz jeze celo po „prižnicah“ in „spovednicah“, ker po deželi niso izvoljeni kaki sovražniki svoje vere, ampak domači pošteni katoličani. Kdor želi vediti, kaj prav za prav je zagrizena sovražljivost, naj le nekatere članke erc-liberaluhovskih listov prebere... Gledajo pa naj, da se jim ne zgodi, ko cerkev v blato vlečejo, kar se je pripetilo razposajenim paglavcem v Imoli na Laškem. Zasmrnavali so namreč kamnito podobo sv. Feliksa in jo v blato vlekli, kakor liberaluhi svojo mater katoliško cerkev; privezali so svetniku konopec za vrat, in s kričem: „Feliks pojdi doli,“ so prekucnili podobo na tla. Kamnita podoba pa je padla na tri bogoskrunske nesramneže; — enega je ubila na mestu, drugemu je zlomila nogo, tretjega pa je tako skvečila, da so ga morali odnesti.

Prečast. g. Miroslav pl. Premerstein, novi kanonik, je bil 14. vmesten.

Volitve. Konservativno-katoliška stran je slavno zmagala pri volitvah tudi na Tirolskem in Predarlskem. V Dalmaciji je zmaga na slovenski strani; 25 narodnih zoper 16 decembrovcev. — V Istri so narodni padli. — Na Goriškem so izvoljeni: Dr. Lavrič, Faganel, Vinkler, Gorjup, Abram, Černe, Candussi in Dottori (poslednja dva za Furlanijo). Na Češkem pri novo-volitvah so po kmetih in po mestih zmagali narodnjaki — 85 mož. Volitve so bile namreč le pri tistih poslanstvih, katerim so se bili narodni može odpovedali. — V Galiciji je zmešnjava med Smolkovci federalisti, in Zemialkovskoviči nasprotnimi; oba glavarja sta voljena, ter se še ne vé prav, kaj bo konec.

V Šent-Rupertu na Dolenskem 12. t. m. strašna nesreča! Pogorelo 29 hiš z drugimi poslopji. Zgorelo veliko živali. Veliko ljudi nima nič, razun kar na sebi. Usmiljeni ljudje — pomagajte! (Dopis prih.)

V Žužemberku je 12. t. m. umerl č. g. ondotni fajm. Ant. Kastelic. R. I. P.

V Gradcu je 4. jul. profesor Maasen v čverstem govoru opominjal, da naj vsi konservativci po vsih deželnih zborih delajo zložno in po enem načelu; da ne pridejo novi viharji nad Cizlajtanijo, — da ne prižuga absolutizem; ker svobode že v vstavni obliki nimamo, še manj bi je imeli v podobi absolutizma.

Dobrotni darovi.

Za mil. škofa Mraka. M. Lončar 2 gl. G. f. Ant. Černe 2 gl.

Za pogorelce v Martinjaku. G. J. T. 3 gl.